

Nader onderzoek vliegroute en foerageer- gebied vleermuizen Bruispad 2-4 te Amersfoort

Opdrachtgever: LATEI project ontwikkeling
Stadsring 139
3817 BA Amersfoort

Projectnummer: 210100

Versienummer: 1.0

Plaats, datum: Dordrecht, 21 september 2021

Auteur: A. de Groot

Controleur: S. Lange, MSc

Paraaf:

Paraaf:

Inhoudsopgave

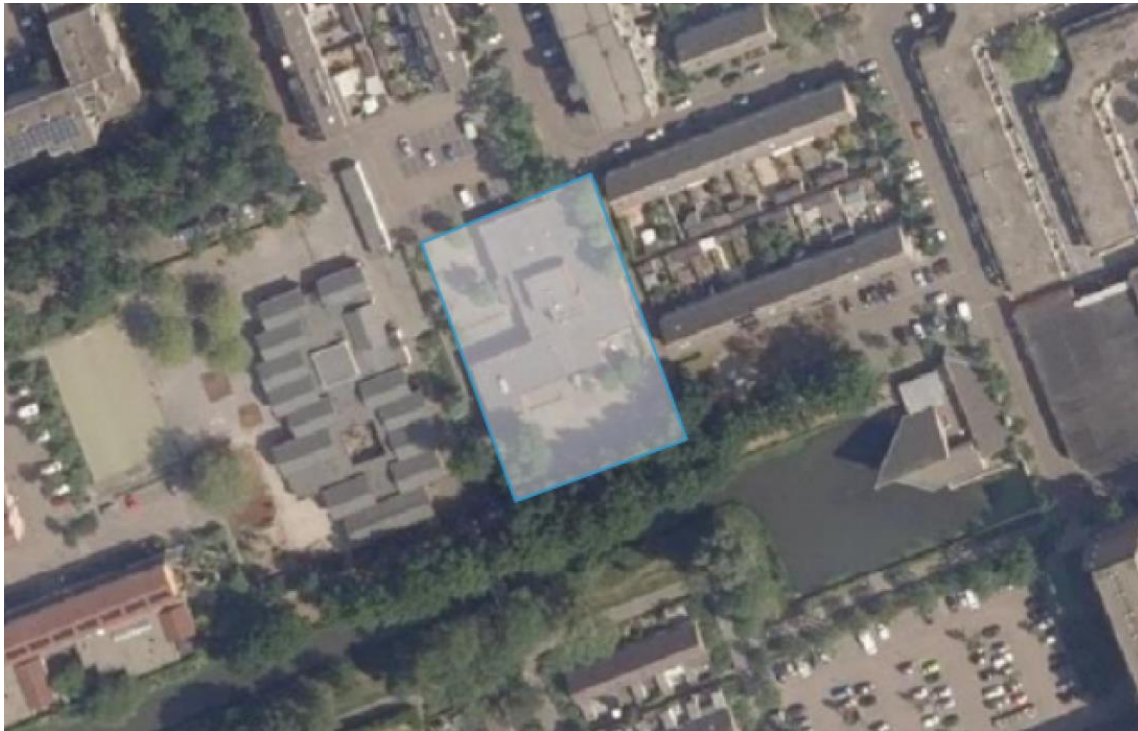
	pagina
1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	5
1.3 Wettelijk kader	5
2 Onderzoeksmethode	6
2.1 Algemeen	6
2.2 Uitvoering.....	6
3 Resultaten veldbezoeken	8
3.1 Vleermuiswaarnemingen	8
3.2 Functies.....	8
4 Conclusie.....	10
4.1 Soortbescherming	10
5 Literatuur- en websitelijst	11

1 Inleiding

In opdracht van LATEI project ontwikkeling heeft BK Bouw- & Milieuvadvis B.V. in het jaar 2021 (nader) ecologisch onderzoek uitgevoerd ter plaatse van Bruispad 2-4 te Amersfoort (hierna: het projectgebied).

Het projectgebied bestaat uit een vrijstaand pand gelegen in de wijk Schothorst te Amersfoort. De onderzoekslocatie inclusief de invloedssfeer van de werkzaamheden (blauwe kader) is aangegeven in figuur 1.

figuur 1: onderzoekslocatie (blauwe kader) (bron: Atlas leefomgeving)

1.1 Aanleiding

In het kader van herontwikkeling van de locatie (sloop en nieuwbouw) is op 27 januari 2021 een quickscan flora en fauna uitgevoerd op deze locatie. Hieruit blijkt dat de locatie geschikt is als foerageergebied en/of vliegroute voor vleermuizen.

Het projectgebied bestaat uit een vrijstaand pand gelegen in de wijk Schothorst in Amersfoort. Het pand heeft alleen een begane grond en het dak is geheel bekleed met dakleer. De baksteken muur heeft geen open stootvoegen. In de overstekende pui zitten kleine ventilatieroostertjes. Ook het dak heeft uitstulpingen met ventilatieroosters. Aan de noordkant van het pand is een parkeerplaats die is omgeven met struiken en bomen. Daarachter ligt een woonwijk. Aan de oostkant van het pand staan laanbomen en daarachter ligt ook een woonwijk. Aan de zuidkant van het pand ligt een schoolpleintje met trampoline en picknicktafels. Op en naast het plein staan bomen en struiken. Achter het schoolplein ligt een stenen basketbal/voetbalveld. Daarachter loopt een voetpad met laanbomen en een watergang. Langs de westzijde van het pand staat een school en daar staan tevens bomen. In de bomen en omgeving van het pand zijn veel (water)vogels te horen en zien.

Het groen in het struweel aan de noordzijde en de laanbomen aan de west- en zuidzijde zijn geschikt foerageergebied of kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen (figuur 2 en 3).

In het pand binnen het plangebied worden geen vleermuizen verwacht omdat hiervoor geen geschikte openingen aanwezig zijn. Daar is dus geen onderzoek nodig. Onderzoek naar de aanwezigheid van een vleermuisfoerageergebied en vliegroute is wel noodzakelijk.

figuur 2: bomen en struiken langs het schoolplein aan de zuidzijde

figuur 3: parkeerplaats en bomenrij aan de noordzijde van het pand

1.2 Doel

Het doel van het onderzoek is om eventuele vleermuisvliegroutes en foerageergebieden in kaart te brengen.

Als gevolg van de diversiteit aan verblijfplaatsen kan een locatie meerdere functies hebben voor vleermuizen. Zo kan een verblijfplaats jaarrond worden gebruikt of enkel worden gebruikt als bijvoorbeeld zomerverblijfplaats.

Naast de bovengenoemde verblijfplaatsen gebruiken de vleermuizen ook een netwerk aan foerageergebieden en vliegroutes die mogelijk essentieel zijn voor de vleermuizen.

Foerageergebieden:	Dit zijn gebieden waar de vleermuis jaagt en zijn voedsel vindt.
Vliegroutes:	Vleermuizen gebruiken een netwerk van verblijfplaatsen en foerageergebieden, de routes tussen deze gebieden worden vliegroutes genoemd. Dit zijn veelal lijnvormige elementen waar de vleermuis zich aan kan oriënteren, zoals watergangen, bomenrijen en dijklichamen.

Binnen het onderzoek wordt enkel gecontroleerd op de aanwezigheid van foerageergebieden en vliegroutes, zowel op de locatie als in de directe omgeving van het plangebied.

1.3 Wettelijk kader

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Europese habitatrichtlijn en daarmee zwaar beschermd. Deze habitatrichtlijn is verwerkt in de Wet natuurbescherming die op 1 januari 2017 in werking is getreden. In de Wet natuurbescherming zijn meerdere verbodsbepalingen ten behoeve van beschermde soorten. Zo is het verboden om vleermuizen (en andere beschermde soorten) te doden, vangen, verstoren of verontrusten. Tevens is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen.

Negatieve effecten als gevolg van een projectvoornemen, op individuele vleermuizen, vaste verblijfplaatsen, belangrijke vliegroutes en essentieel foerageergebied zijn daarmee strijdig met de Wet natuurbescherming. Het uitvoeren van de werkzaamheden, zonder uitsluitend onderzoek of een ontheffing, moet dan ook worden gezien als een overtreding. Indien er tijdens dit vleermuisonderzoek essentiële foerageergebieden, vliegroutes of verblijfplaatsen worden aangetroffen, die aangetast worden of verloren gaan met de werkzaamheden, is het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

2 Onderzoeksmethode

2.1 Algemeen

Het onderzoek is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus-branchevereniging. Deze code richt zich op goed opdrachtnemerschap en maatschappelijk verantwoord ondernemen (Netwerk Groene bureaus).

Tijdens de locatiebezoeken is alleen gekeken of het projectgebied dient als vliegroute en/of foerageergebied.

2.2 Uitvoering

Het vleermuisonderzoek is met twee ecologen uitgevoerd, conform de vereiste dekking van 75% van het vleermuisprotocol 2021. De ecologen hadden elk een batdetector (Pettersen D240-X), LED-zaklamp (Fenix TK35UE) en geluidopname-apparatuur (TASCAM).

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd door de heer D.P. van der Hulst, MSc en mevrouw W.G. Tarbuck, MSc, allen ecooloog bij BK bouw- & milieuadvies en allen ervaren in het uitvoeren van onderzoek naar vleermuizen. Er is gekozen om het onderzoek met twee ecologen uit te voeren omdat hierbij van alle zijden de bomenrijen geobserveerd kunnen worden.

De observatiepunten waar tijdens het onderzoek iemand stond, staan in figuur 4. Hierin zijn de locaties aangewezen waar langer geobserveerd is. Dit omdat de betreffende locaties een kansrijke plek zijn voor foeragerende of passerende vleermuizen. Het pand is niet onderzocht omdat daarin geen geschikte openingen aanwezig zijn voor vleermuizen.

figuur 4: looproutes (rode lijn) en observatiepunten (ster) binnen het projectgebied

Het onderzoek is uitgevoerd in 2021, volgens het vleermuisprotocol 2021 van de Gegevensautoriteit Natuur, de Zoogdiervereniging en het Netwerk Groene Bureaus. In tabel 1 zijn de veldbezoeken weergegeven.

tabel 1: overzicht veldrondes

Veld-ronde	Tijdstip	Weersomstandigheden		Temperatuur	Windkracht	Zonson-dergang	Zonsop-gang	Doel veldronde
16 juni 2021	22.00-24.00 uur	Onbewolkt	Droog	23 °C	N 1 Bft	22.01 uur	05.23 uur	Veldronde 1 vlieg-, foerageerroute
6 augustus 2021	21.30-23.30 uur	Halfbewolkt	Droog	19 °C	ZW 3 Bft	21.20 uur	06.13 uur	Veldronde 2 vlieg-, foerageerroute

3 Resultaten veldbezoeken

3.1 Vleermuiswaarnemingen

Waarnemingen veldronde 1

Tijdens de veldronde op 16 juni 2021 zijn diverse foeragerende en passerende gewone vleermuizen waargenomen. Aan de noord- en oostzijde van het pand werden circa drie gewone dwergvleermuizen overvliegend en foeragerend waargenomen. Aan de zuidzijde van het gebied was veel vleermuisactiviteit boven het fietspad tussen de bomen. Hier werd intensief gefoerageerd en passeerden gewone dwergvleermuizen. Aan de westzijde van het gebied zijn circa zeven gewone dwergvleermuizen passerend waargenomen.

Waarnemingen veldronde 2

Tijdens de veldronde op 6 augustus 2021 zijn enkele foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de noord- en oostzijde van het projectgebied. Aan de westzijde zijn geen activiteiten van vleermuizen waargenomen. Aan de zuidzijde van het gebied waren enkele gewone dwergvleermuizen aan het foerageren tussen de bomen.

3.2 Functies

Functie foerageergebied en vliegroute

Het projectgebied heeft de functie als foerageerroute en vliegroute. Gezien de stedelijke omgeving met diverse groenstroken gaat er geen essentiële vliegroute verloren. Wel is er een essentieel foerageergebied aanwezig (figuur 5).

Functies in de omgeving van het plangebied/ mogelijke alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving

In de aangrenzende woonwijk zijn voldoende mogelijkheden voor vleermuizen om te verblijven.

De omgeving van het plangebied heeft een functie als foerageergebied en vliegroute omdat gedurende de twee tellingen constant vleermuizen foerageerden of passeerden over vaste routes waarbij de woningen en bomenrijen werden gebruikt. Hierbij wordt gebruikt van de luwte die ontstaat langs de woningen en bomen zodat vleermuizen hierlangs kunnen vliegen en er kunnen foerageren. In figuur 5 is het foerageergebied en de vliegroutes weergegeven.

figuur 5: functionaliteiten plangebied (foerageergebied (rood), vliegrouete (geel) en alternatieve vliegrouete (oranje))

4 Conclusie

4.1 Soortbescherming

Vleermuizen

Tijdens de locatiebezoeken in 2021 zijn gedurende de tellingen waarnemingen gedaan van foeragerende en passerende vleermuizen. De locatie heeft hierbij alleen functie als essentieel foerageergebied.

De vliegroute bevindt zich in de Camera Obscurastraat richting het Klaartje Donzepad, zie figuur 5. Deze vliegroute is echter niet essentieel omdat er in de omgeving genoeg alternatieve mogelijkheden zijn. Voorbeeld hiervan is de bomenrij verder in de Camera Obscurastraat ten oosten waarbij ook een vliegroute kan zijn. Ook zouden ze de bomenrij ten westen kunnen gebruiken bij de Meester Pennewipstraat die in directe verbinding staat met het Klaartje Donzepad (figuur 5).

Het essentiële foerageergebied is vastgesteld onder de bomen langs het fietspad aan het Klaartje Donzepad ten zuiden van het projectgebied. Hier staan twee rijen met bomen waardoor er een goede structuur gevormd is voor vleermuizen. Dit is een ideaal vleermuishabitat waarbij optimaal gebruik kan worden gemaakt van de luwe delen in de bomenrij. Deze ecologische zone dient beschermd te worden. Aangrenzend aan deze bomenrij is een vijver gelegen waardoor er een besloten en beschutte ruimte op de grens van bomen en water wordt gevormd.

Staat van instandhouding

De staat van instandhouding van de vleermuis bij Bruispad 2-4 in Amersfoort komt niet in het geding als voldaan wordt aan onderstaand advies. Er gaan geen verblijfplaatsen verloren (pand is niet geschikt) en er gaat ook geen essentieel functioneel gebied voor vleermuizen verloren.

Advies

De bomenrij aan het Klaartje Donzepad moet in de huidige staat blijven en mogen er geen bomen aangetast worden. De bomen rondom het projectgebied (bij het pand en de parkeerplaats) worden vrijgegeven voor kapwerkzaamheden. Deze werkzaamheden daar mogen wel worden uitgevoerd en is er geen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd.

Door tijdens de sloop en aanvullende bouwwerkzaamheden eventuele verlichting neerwaarts te richten en geen nachtelijke werkzaamheden uit te voeren, worden nadelige effecten ten aanzien van foeragerende vleermuizen beperkt tot een minimum. Ook is het advies om in het voorgenomen bouwplan bomen terug te plaatsen om de vliegroute in oude staat te herstellen.

Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient de ecoloog te worden ingeschakeld.

5 Literatuur- en websitelijst

- Netwerk groene bureaus ethische code
- Het vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit natuur, 2021)
- Bij 12 (2017) *Kennisdocument, gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus**, versie 1.0
- Bij 12 (2017) *Kennisdocument, Gewone grootvleermuis *Plecotus auritus**, versie 1.0
- Bij 12 (2017) *Kennisdocument, Rosse vleermuis *Nyctalus noctula**, versie 1.0
- Bij 12 (2017) *Kennisdocument, Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii**, versie 1.0
- www.zoogdieratlas.nl
- www.vleermuisnet.nl
- website van ministerie van Economische Zaken en klimaat
- Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Versie 2.0, december 2014